

végéig terjedő oklevelek kivonatai foglalhatnak. Nagyon sok érdekes és nagybecsű történelmi adal van bennük. Részletes Név- és Tárgymutató könnyíti meg használhatóságát.

Folyóiratok.

— Az „*Ethnographia*“ f. é. első (jan.—febr.) számát *Munkácsi* Bernát nyitja meg „Török eredetű-e a magyar nemzet?“ cz. alatt. Dolgozatának éle gr. Kunn Géza, de különösen Marczali Henrik ellen irányúl s megezáfolni iparkodik a magyar nemzet török eredetisége mellett felhozott érveket. Dr. *Jankó* János Huszka „A székely ház“ cz. könyvének állításait bírálja s tanulságos adatokat sorol fel. *Lehoczky* Tivadar régi ruthén puskaportatókat ismertet. *Wislockiné* Dörfler Fanni számos példát hoz fel, mint szerepelnek a magyar néphitben a templom és a templomszerek. *Elekes* Sándor geryeszegi babonákat említ meg. Dr. *Jankó* János érdekes adatokkal világítja meg azon állításokat, melyek Tagányi K. „A földközösség története Magyarországon“ cz. munkájában olvashatók. *Munkácsi* Bernát az árjak és ugorok érintkezéséről szólva, Fiók K. állításait czáfolgatja.

— A „*Budapesti Szemle*“ februári számában érdekesen hasonlítja össze *Vámbéry* Ármin Khinát és Jappánt, a modern műveltség terén. — *sz —ly* „Két olasz eposz magyarul“ cz. folytatólagos és befejező tanulmányában Radó Antal fordítását (Ariosto: Orlando Furioso) méltatja. *P. J.* „Egy angol Magyarországról“ cz. alatt azokat a nézeteket foglalja össze és bírálja, melyeket Blackwell Józsefnek, 1843—1851-ig írt levelei tartalmaznak. *Szántó* Menyhért a szövetszervezetek lényegéről és céljairól értekezik. — Márcz. füzetét *Zsilinszky* Mihály nyitja meg egy magvas politikai tanulmányal „Báró Wesselényi Miklósról és a nemzetiségi kérdéstről“, a mely főkép Erdély nemzetiségi viszonyait Wesselényi után éles kritikával tárgyalja és jellemzi, sok tanulsággal jelen állapotainkra is. *Vámbéry* „Khina és Japán a modern műveltség terén“ cz. nagybecsű és actualis értékű tanulmányát folytatja. *Harasztí* Gyula „Molière gyermek- és ifjúkoráról“ (1622—42.) ír. Dr. *Thim* József: Egészségügyünk jelen viszonyai és a reform cz. a. értekezik. *Vadnai* Károly Immakulata grófné regényét folytatja. Költemények vannak *Lévay* Józseftől és *Solymossy* Sándortól. Lengyel Béla a chemiai elemekről ír, végül *Gyulai* Pál közli a Kisfaludy-társaság közülésén felolvasott elnöki beszédét. Az irodalom és hírlapjainkról, a mely oly éles kritikával nyújtja igaz képét hírlapirodalmunknak a komoly irodalmi színvonalról lesüllyedésének és léhaságokba elmerülésének.

— Az *Ungaria Magyar-román Szemle*, mint ilyen 2-ik füzetében (a magyar részben) az új kormány teendőiről a nemzetiségi ügyben vezérczikkez. Román szók a magyarban. — A románok eredete (folytatása.) — A jobbágok Romániában — Alexandri (román költő) ismertetése *Dengi* Jánostól (vers műfordítással) — Sinkai György élete és munkái *Moldován* Gergelytől. — A romániai népesedés statisztikájának jelenlegi helyzete Robin-Derescutól (románból). — Jó éjt (elbeszélés) Tuiliu Zamfirescutól, *Koós* Ferencz fordításában — teszik

változatos, érdekes és tanulságos tartalmát a magyar résznek. Moldován Gergely valóban nagy hiányt igyekszik pótolni e két nyelvű Szemlével, mely egyaránt méltó a magyar és román és mivel közönség támogatására. Előfizetési ára egy évre 6 frt, egyes szám ára 60 kr.

— Az „Élet” 22. számában figyelmet érdemel Szilágyi Géza jeles tanúlmánya Komjáthy Jenőről abból az alkalomból, hogy költeményei (A homályból) megjelentek. A 23. számban a „Magyar lírá”-ról ír *Senex*.

— Az „Akadémiai Értesítő” februári füzetét Vécsey Tamás ünnepi előadása nyitja meg, melyet a múlt év nov. 4-én rendezett Széchenyi-ünnepen „Széchenyi és a magyar magánjog” cz. alatt tartott. Váczy János Kazinczy Levelezéseinek V. kötetéről szóló jelentéséből közöl kivonatot. A „Folyóiratok szemléje” bő részletességgel tárgyal több folyóiratot. Az Akadémia gyűléseiről szóló jegyzőkönyvek zárják be a tartalmas kis füzetet.

— A „Századok” februári számában Lánczy Gyula a Sienában megjelent „Bulletino Senese di Storia Patria” cz. folyóirat nyomán azt a viszonyt mutatja ki, melyben hazánkkal sienai sz. Bernhardino, Capistran János és II. Pius pápa állott. Ráth György folytatja „Két kassai plébános a XVI. században” cz. érdekes közleményét. Dr. Wertner Mór befejezi a Güssingiekről szóló tanulmányát.

— Az „Archaeologiai Értesítő” első (febr.) száma gazdag tartalommal és számos képpel jelent meg. Dr. Pósta Béla a hatvan-boldogi ásatások eredményét írja le. Récey Victor egy Écsen talált római katonai elbocsátó diplomát fejt meg. Dr. Zichen Gyula a budapesti nemzeti múzeum Medusa-domborműveinek magyarázatához közöl adalékot. Vásárhelyi Géza a Tinnye vidékén levő lovas sírokról emlékezik meg. Gerecse Péter a pécsi székesegyház gazdag régiségeit ismerteti. Radisics Jenő Nagy Lajos Járában fennmaradt kelyhét írja le. Thallóczy Lajos Szandály Hránity bosnyák vajda feleségének Járában levő ereklye-tartójáról szól. Ifj. Kemény Lajos a kassai szt. Erzsébet-egyház történetéhez sorol fel adalékot. Gróh István a Gömörmegyében levő középkori falkekpek ismertetését kezdi meg.

— A „Haditörténelmi Közlemények” első füzete Kiss Lajos pályadíjjal kiuntetett munkáját közli „A rigómezei hadjárat”-ról. Schikofszky Károly a pozsonyi hídfőnek 1809-ben való védelmét írja le. Kropf Lajos „A török időszámításról” cz. érdekes adatokat tesz közzé. Dr. Komáromy András a kanizsai török rablásait egykorú adatokkal világítja meg. Bors János azon intézkedésekről ad számot, melyek nálunk 1593—1715-ig történtek az állandó hadsereg kérdésében. Melléklet Hunyady János arczképe, és a pozsonyi hídfőt védő erődítések 1809-ben.

— A „Magyar Nyelvőr” februárban megjelent számában Szinnyei József a jelentésváltozásokról ír. Melich János a magyar nyelvben használatos német vendégszókát mutatja ki (folyt.) Kiss Ignác Faludi F. nyelvének elemzését folytatja. Prikel Marián a „kutyá”-nak a magyar szólásokban való előfordulásáról ír. stb.

— Az „Egyetemes Philologiai Közöny” februári füzetében első helyet foglal el Incze Béni, ki az infinitívus historicus eredetét kutatva, babizo-

nyitja, hogy az inf. hjst. csak az inf. exclamatoriusból magyarázható meg. *Bálint K. József* a mykénei korszakot és kulturáját jellemzi. Dr. *Bauer Simon* Schiller „Bürgschaft“-jának magyarázásánál új motívumokra figyelmeztet. *Reményi Ede* a Milton eposzaiban található leírásokat tárgyalja. — A 3. füzetben *Vári Rezső* nagyon tanulságos eszméket fejteget „A classica-philologia módszeresítése hazánkban“ cz. alatt. *Krajcsovics Soma* a Zrinyiász valláserkölesi eszméit tárgyalja. *Hegedűs István* néhány észrevételt tesz az inf. hist. eredetére. *Reményi Ede* befejezi a Milton eposzaiban előforduló leírások méltatását.

— A „*Magyar Gazdaságtörténelmi Szemle*“ 1. füzetében (jan.—febr.) *Fest Aladár* alapos és sokoldalú bűvárlat eredményeként híu képét rajzolja Fiume a középkorban való kereskedelmének. Dr. *Márki Sándor* Aradvármegyének az erdélyi fejedelmek korában való őstermelést írja le. Az „Adatok“ alatt érdekes gazdaságtörténelmi adatokat találunk, ilyen pld. a deési nemesség és polgárság közti egyezség 1613-ban, gr. Bethlen Miklós gazdasági útastítása, II. Rákóczy György egyik ménésének összeírása stb.

— A „*Protestáns Szemle*“ második füzetében *Pokoly József* a magyar protestáns egyházak vagyoni jogi viszonyairól szól az 1790—91. XXVI. t.-cz.-ig. *Józsa Zsigmond* a héber szellem bölcséleti irányát fejtegeti (folyt.) *Farkas Lajos* folytatja azt az értekezését, melyben az énekes könyvnek zenészetit szempontból való reformját bizonyítja és érvekkel is támogatja. Dr. *Szlávik Mátyás* „A jövő vallása és annak profétái“ cz. alatt Hartmann philosophiai működését teszi bírálat tárgyává.

— Az „1848—49. *Történelmi Lapok*“ febr. 1-i száma *Bittera Béla* 1848—49-ki főhadnagyról emlékszik meg. Dr. *Éder József* figyelemre méltó apróságokat közöl a szabadságharczából. *Koós Ferencz* a kivégzett Váradit József történetéhez nyújt adalékokat. A febr. 15-ki szám e lap három éves múltjával s az elért eredménnyel számol be.

— A „*Protestáns Közlöny*“-ben ismét érdekes egyháztörténeti adalékokat találunk. A 6. számban dr. *Török István* a kolozsvári ev. ref. egyházköztség 1689. jul. 10-étől kezdődő jegyzőkönyveit közli és pedig az 1705. évtől kezdve, részint kivonatosan, részint a szöveg szerint.

— A „*Sárospataki Lapok*“ 6. számában *Szinnyei Gerzson* érdekes régiségre hívja fel figyelmünket. E régiség egy ezüst tálcza, melyet I. Rákóczy György Zsigmond fia megkeresztelése alkalmával 1618. aug. 22-én ajándékozott a sárospataki egyháznak. A 6. és 7. számban *Zsoldos Benő* és *Berzeviczy* vitatkoznak a felállítandó harmadik egyetem állami, avagy felekezeti jellege felett. *Zsoldos* védelmébe veszi a Debreczenben felállítani tervezett prot. egyetemet. *Berzeviczy* kifejti, hogy ő mindenféle felekezeti egyetemnek ellensége, mert állami és nemzeti érdekeket tart szemei előtt, s valamint Debreczent a reformátusok, úgy Szegedet a katolikusok nagy többsége miatt nem hiszi alkalmas helynek az egyetem céljaira.